Bağdat 'Karrada Sokağı'nın gizemi!

1- Sipariş için masada Picasso kataloğu
2 - Ünlü 'Avignonlu Kadınlar' resminin kopyası

Acaba yanlış hesap neden Bağdat'tan döner? Ben hiç Bağdat'a gitmedim. Ama değerli meslektaşım, saygın gazeteci **Zülfikar Doğan** Bağdat'a gitti. Gitmekle kalmadı, Türkiye'de Kültür Bakanı'nın, Güzel Sanatlar Genel Müdürü'nün, Ankara Resim ve Heykel Müzesi Müdürü'nün, uzmanlarımızın yanlış hesaplarını da Bağdat'tan geri getirdi. Getirdi ama yine de hiçbir yetkili uyanmadı. Basın haberlerini bu kez Doğan'ın haberiyle okumaya başlayalım:

(20 Mayıs, Milliyet) - Bağdat Türk işadamlarının Bağdat'taki görüşmelerini izleyen Milliyet gazetesinin değerli ekonomi yazarı **Zülfikar Doğan**, dönüşte Bağdat izlenimlerini de yazdı. Yazının **"15 dakikada Picasso"** başlıklı bölümünde Türkiye'de ele geçen Picasso tablolarının çağrıştırmasına değinerek şöyle yazdı:

"Bağdat'ta galerilerde ressamlar sokağında, herkesin önünde bir Picasso albümü. İstediğiniz resmi albümden seçiyorsunuz ve 15 dakikada size aynısını yapıveriyorlar. Başka ünlü ressamların resimlerini de dakikasında yapıp veriyorlar. Özellikle Picasso'lara 'çok talep' **geldiğini söylüyorlar. Bürokratlar, işadamları hepsi birkaç Picasso birden aldılar. Yani Antep'te kasapta Picasso bile varsa, gerisini siz düşünün. Bağdat Picasso'ları, öyle bir iki milyon dolar da değil. Pazarlığa tabii. Bir çuval Dinar veriyorsunuz, karşılığı birkaç yüz dolar, Picasso'yu alıyorsunuz. Asın duvara canım, kim bilecek Bağdatlı Picasso olduğunu..."**

(Sayın yetkililerimiz Doğan'ın bu haberi üzerine de ayılmadılar galiba! Ayılmazlar çünkü Türkiye'de gazete artık okunmuyor. Neden mi?) Basın haberlerini okumayı yinede sürdürelim:

(1 Haziran, Cumhuriyet) - Elazığ Emniyet Kaçakçılık ve Organize Suçlar Şube Müdürlüğü bir operasyonla bir kişinin evinde **"K.Irak'tan gelen"** ve 3 trilyon liraya satılmak istenen bir resim ele geçirdi. 1931 yazılı **"Palyaço"** adlı tablodan Fransa ve Kuveyt ülkelerine ait resmi mühürler bulunuyor. (Bu kez daha inandırıcı olmak için çifte mühür kullanılmış!)

(Milliyet - AA) - Yetkililer, tablonun Picasso'nun en önemli eserlerinden, **"Palyaço"** olasılığı üzerinde duruyorlar... Ön yüzünde Picasso 1931, arkada Fransa ve Kuveyt'e ait çeşitli mühürler var. (Bayram'da yakalanmamış mıydı?)

(13 Haziran, Hürriyet) - "10. Picasso tablosu Edirne'den"

(20 Haziran, Sabah) - Pendik-Kurtköy Picasso'nun **"Çıplak Bir Kadın-Zenci Çocuk"** adlı 1938 tarihli ve imzalı tablo için bir kişi dört ay izlenip yakalandı. (Bu tablonun aynısı daha önce İstanbul Pendik'te yakalanmamış mıydı? Artık Picasso'nun fotokopi makinesi kullandığı kesinleşti!)

(Cumhuriyet/Pendik-Kurtköy) - Picasso imzalı bir tabloyu satmak isteyen bir kişi yakalandı. Yetkililer, üzerinde **"Picasso 1930"** yazılı, oturan **"çıplak bir kadın ile zenci bir çocuğun"** betimlendiği tablonun özgünlüğünü belirlemek için incelendiğini belirttiler.

(26 Haziran, Cumhuriyet-AA) - Edirne Picasso'nun **"Ağlayan Adam"** tablosunu 1.2 milyon dolara satmak isteyen beş kişi yakalandı. Jandarma sorguda **"Ağlayan Adam"** yapıtının Körfez Savaşı'na Irak uyruklu bir kişinin Iraklı bir generalden 150 bin dolar karşılığında aldığını, onun da bir başkasına 200 bin dolar karşılığında sattığını saptadı. Gerçek değeri 3 milyon dolar olan tablo İstanbul'a gönderildi.

(Milliyet) - "Ağlayan Adam" Edirne'den çıktı.

(Sabah) - Aynı tablo için kullanılan başlık: **"Bu Kez Garantili Picasso"** Tablonun yanında ayrıca İngilizce düzenlenmiş bir **"Garanti Belgesi"** de vardı!

(Radikal) - Picasso'nun **"Ağlayan Adam"** adlı eserini 1 milyon 200 bin dolara satmak isteyenler, Körfez Savaşı'ndan Iraklı bir generalden satın aldıklarını söylediler. (Ne generalmiş ama!)

▶ Ufukta görünmeyen uzmanlar

(20 Temmuz, Milliyet) - Kültür Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı aracılığı ile Picasso'nun oğlu **Claude Ruiz Picasso**'yu davet etti. Oğul, en erken 2 ay sonra gelebileceğini söyledi. Körfez Savaşı sırasında Kuveyt Ulusal Müzesi'nden çalındığı iddia edilen (Hani saraydan çalınmışlardı?) tablolardan **"Dora Maar"**ın (hâlâ) **"orijinal"** olabileceği düşünülüyor. (İncelemeyi galiba **Nasrettin** Hoca'nın hindisinden alıp **Rodin**'in **"Düşünen Adam"** heykeline havale ettiler!)

(30 Temmuz, Hürriyet) - Eskidji Müzayede Evi sahibi **Dikran Masis: "Picasso'ların hepsi sahte."**

(31 Temmuz, Cumhuriyet) - Müze Müdürü Yurdakul, Dikran Masis'in **"Picasso tablolarının sahte olduğu"** sözlerine karşılık **"Bir kanaat belirtmeden öte bir şey değil"** dedi.

(19 Eylül, Yeni Şafak/Diyarbakır) - Picasso'nun bir tablosunu 2 milyon dolara satmak isteyen 4 kişi yakalandı.

(22 Kasım, Milliyet) - "Nur Gibi Picasso Daha" Öteki gazetelere kıyasla bir hafta sonra aynı haberi duyuran Milliyet, alıcı kılığındaki jandarma yetkililerinin **"paha biçilmeyecek değerdeki"** bu **"Çıplak Kadın (Nü)"** tablosu için **"35 bin dolara"** anlaşmıştı. Demek ki 35 bin dolar paha biçilmeyen bir değerdi!

(24 Kasım, Milliyet) - "Picasso Yaşasaydı da Tablolarını Tanısaydı!" başlıklı haber. **"Önceki gün ele geçen"** Picasso'nun **"Çıplak Kadın"** tablosu **"orijinal mi, değil mi"** tartışması yarattı. Oğul Picasso, Kültür Bakanlığı'nca çağrıldığı halde **"çok sık seyahat ettiği"** gerekçesi ile tabloları incelemeye Türkiye'ye gelemeyeceğini, ancak fotoğrafların kendisine gönderilmesini istediği bildirildi. Gazete haberin ara başlığında Picasso'nun oğlunun **"dalga geçip geçmediğini"** de soruyor. (Adamcağızın Türk Kültür Bakanlığı'nı ciddiye almadığı ve nezaketinden dolayı bu yanıtı verdiği anlaşılıyor.)

Gazete, bir tabloda imzanın **"Picassio"**, ötekisinde **"Picassa"** imzasının bulunmasının taklit savını güçlendirdiğini yazıyor. (Ah bu Picasso! İmzasını bile doğru dürüst atamıyor. Onu ressam yapanın!..)

Tabloları inceleyen Prof. Dr. **Kaya Özsezgin, "Fotoğrafla inceleme olmaz. Ressamın tuval üzerine yansıttığı teknik ayrıntıları ailesi incelese bile anlaşılması mümkün değildir. Tablolar ortaya çıkalı uzun süre oldu. İlk dört tablo için bir uzman davet edilmeli"** dedi.

(19 Aralık, Radikal) - "Sekiz Picasso'dan Dördü Sahteymiş" başlıklı haberde Kültür Bakanlığı'nın bir açıklaması yayımlandı. Açıklamada, Paris'teki Türk Büyükelçiliği'ne **"Picasso Administration"** kuruluşundan gelen yazıda kendilerine iletilen resimlerdeki dört tablonun da Pablo Picasso'ya ait olmadığının saptandığı bildiriliyordu. (Bunların, ilk ele geçtiğinde bilim adamlarımızın **"özgün"** olduklarına kariyerlerini ortaya koydukları tablolar olduklarını da anımsamakta yarar var.)

(20 Aralık, Milliyet) - "Picassolar sahte çıktı" Dört sahteye karşılık dördü inceleniyor.

(Cumhuriyet) - Fransa'dan gelen bilgiye göre **"Çıplak Kadın", "Dora Maar", "Enstrüman Çalanlar"** ve **"Taranan Çocuk"** adlı tabloları sahte çıktı.

(Hürriyet) - "Picasso tabloları yarı yarıya sahte çıktı." (Öteki yarısı özgün mü?)

(31 Aralık, Radikal) - "Sahte Picassolar duvardan indi" başlıklı haberde BBC'nin yayınından alıntılar yapıldı. BBC, Kuveyt'in tabloları istemediğini, Hermitage Müzesi Müdürü **Mikhail Piotrovsky**'nin **"kopya olamayacak kadar kötü kopya"** dediğini vurguladı. (Oysa yetkililerimiz **"orijinal"** demiyorlar mıydı?)

(8 Ocak 2002, CNN Belgesel) - "Türkiye'de konuştuğumuz kimi eski cumhuriyet muhafızı askerleri ya da Bağdatlı sanat uzmanları ise son derece ilginç hikâyeler anlatıyorlar" denildikten sonra, olayın kaynağı olan hedefe şu sözlerle çok yaklaşılıyor: **"Bağdat'ın sahaflarında ya da arka sokaklarındaki galerilerinde Picasso tablolarının yıllar sonra piyasaya çıktığını söylüyorlar."** (Sevgili **Cüneyt Özdemir** bu konularda her zaman arardın!)

(12 Ocak 2002, Milliyet) - Kocaeli-İzmit'te başlayan ve İstanbul'da biten operasyonda bir Picasso ve bir **Renoir** imzalı iki tablo ele geçti. (Anlaşılan Picasso, Dali, Van Gogh'tan sonra şimdi de Renoir sahneye çıkacak!)

(19 Ocak, Sabah/Şanlıurfa) - Ele geçirilen ve 15 milyon dolara satılmak istenen Picasso'nun **"Koltuktaki Kadın"** tablosunun Kuveyt Ulusal Müzesi'nden çalındığı sanılıyor.

(23 Ocak, Cumhuriyet) - Kaya Özsezgin imzalı **"Şu sahte Picasso'lar sorunu"** başlıklı yazısı şu cümle ile başlıyor: **"Üzerinden bir buçuk yıl gibi uzunca bir zaman geçmiş olmasına karşın Türkiye'de ele geçirilen Picasso imzalı resimler, yazılı ve görsel medyanın diline düşmüş ironik görüntüsüyle güncelliğini yitirmemişe benziyor."**

Yazıda bu tabloların sayısının 13'ü bulduğu söyleniyor. (Biz ipin ucunu çoktan kaçırmıştık bile!) Bir profesör olan yazar, Kültür Bakanlığı'nın ilgisizliğinden yakındıktan sonra şu cümleyle düşüncesini noktalıyor: **"Toptan ya da kestirmeden** 'sahte' **suçlamaları kadar, umursamaz bir tavırla, sorunu örtbas etme çabaları da bir yarar getirmeyecektir."**

(1 Şubat, Radikal/Kahramanmaraş) - "Picasso çöpe düşmüş" başlıklı haberde **"Fransa'da** 'paha biçilmeyen tablolar' **arasında gösterilen Picasso tablosu Elbistan'ın Kızılcaoba Mahallesi çöplüğünde"** bulundu. (Sayın Başbakanımız İspanya'da **"Bizde çok Picasso tablosu var"** dememiş miydi? Çok olunca Türkiye'de kabzımallar fiyatı düşmesin diye domatesleri de çöplüğe atmıyorlar mı? İnsanın, bu kadar çok Picasso tablosu olunca çöplüğe atması da doğal değil mi?)

Kuveyt Müzesi'nden çalınan 16 yapıttan biri olduğu öne sürülen tablonun arkasında, müzenin ve bir ABD sigorta şirketinin mührü var. Şirketin internet sitesinde yapılan incelemede, tablonun 1.5 milyon dolara sigortalı olduğu anlaşıldı. (Hangi sigorta şirketi ve hangi siteymiş bu? Söyleyin de haber verip ödülümüzü isteyip kırışalım!)

▶ Ecevit'in Picassoları şimdi nerede?

★★★

Bu olaylar gösteriyor ki Kültür Bakanlığı yetkilileri (!) değil bir sanat yapıtının özgünlüğünü saptamak, herkesin gözü önünde süregelen olayları kesin tanı koyup araştırma yapmaktan yoksunlar. 28 yıldır, tüm iktidarlar boyunca koltuğunu koruyan, ancak müzelerdeki tabloları koruyamayan Güzel Sanatlar Genel Müdürü olarak tanınan **Mehmet Özel**'in, Kültür Bakanı **İstemihan Talay**'ı nasıl yanlış bilgilendirip dünya kamuoyu önünde gülünç duruma düşürdüğüne tanık olduk.

Kültür Bakanı'nın da bu bilgilerle Başbakan **Bülent Ecevit**'i nasıl yanılttığını İspanya'da müze gezisi sırasındaki **"Bizde çok Picasso var!"** sözlerinden anladık. İşin en garip yanı, bu üstün yetenekli genel müdür geçen yıl emekli oldu. Yaş sınırının bulunmadığı ve (emekli aylığı dışında) yeni aylığına ek olarak yüzde 50 tazminatın ödendiği **"Başbakanlık başdanışmanlığına"** atanma becerisini de gösterdi. Bu gidişle Ecevit'in Amsterdam'da Van Gogh Müzesi'ni gezerken **"Bizde de Van Gogh'lar var!"** derse artık şaşırmamak gerekir. Yalnızca Picasso tabloları olayı bile, Türkiye'de herkesin her şeyi ne kadar çok iyi bildiğini ve **"uzmanlık"** kavramının ne kadar ucuza kullanıldığını kanıtlıyor. Ayrıca bu olaylar basınımızın sorunlara ne kadar yüzeysel baktığını, yabancı basının işi ne kadar ciddi tuttuğunu kıyaslaması açısından da önemlidir. Bu arada hiç kuşkusuz Emniyet Genel Müdürlüğü ile Jandarma Genel Komutanlığı'nın konuyla ilgili görevlilerini de bu yapıtları yakalamada gösterdikleri başarılardan dolayı kutlarız. İstendiğinde nelerin, nasıl yakalanabildiğini de böylece kanıtlamış oldular. Ancak, **"yetkilerini aşan açıklamaları"** ve **"yakalananları adalete teslim ederken yanlış yasa maddelerinden suçlamalarını"** da bağışlamak güç olacak. Bu arada ünlü öykü unutulmamalıdır. **"Kurt geldi"** diye yalan söyleyen çobanın başına gelenlerin, **"sahte tablolar"** olayından sonra **"gerçek olaylar"** karşısında emniyet güçlerimizi şaşırtmamasını da dileriz.

Ekteki kutu dışında herhangi bir araştırmamızı bu yazıya almadık. Konuyu irdelerken yalnızca ve yalnızca yerli ve yabancı basında çıkan haberleri alt alta özetle yazmakla yetindik. Karar sizin!

BİTTİ

Picasso kalmadı, Van Gogh verelim!

Sayın Talay, bana bin dolar verin size Guernika'yı getireyim!

Değerli meslektaşım **Zülfikar Doğan**'ın yazısını okuyunca beklediğim doğrulamayı da almış olduk. Türkiye ile Irak arasında ticari ilişkileri geliştirmek için Türk işadamları Bağdat fuarına katılıyorlar. Giden bir arkadaştan ricada bulunduk. Arkadaşımız, Doğan'ın yazdıklarını fazlasıyla doğrulamakla kalmadı, okurlarımız için bazı fotoğraflar da çekti. Arkadaşımızın anlattıkları şöyle: **"Bağdat resim sanatı açısından çok gelişmiş bir ülke. Bizde ne kadar çok kahve varsa orada da o kadar sanat galerisi var. Resim sanatı Iraklıların ulusal yeteneği olmalı. İki grup ressam var. Paris'te resim eğitimi görmüş, özgün resim yapan ve çağdaş gelişmeleri izleyen ressamlar birinci grubu oluşturuyor. Bunların özgün resimleri çeşitli galerilerde sergileniyor. Bir de benzeti (kopya) resim yapan sanatçılar var. Bunlar da galerilere resim vermekle birlikte daha çok sokakta resim yapıyorlar. Bağdat'ta sıcak çekilmeye başladığında akşam üzeri** 'Karrada Semti (Ressamlar Sokağında)' **şovaleleri geriyor, önlerine Picasso, Van Gogh ya da doğusalcıların (oriyentalistler) kataloglarını koyuyorlar. Gelen geçene sipariş üzerine seçilen resmi 15-20 dolara yağlıboya olarak kopyasını yapıyorlar. Eğer yapılan resim küçük ise kuruması çabuk olduğu için resmi yarım saatte teslim ediyorlar. Yapılacak resmin boyutlarını siz de verebiliyorsunuz. (Boşuna söylemedik, Kültür Bakanlığı'nın değerli uzmanlarının katalog kıyaslamalarında ele geçen tabloların boyutlarını dahi incelemediklerini!) Eğer resim büyükse, örneğin (1.5x1 m boyutunda bir resim ise) ve özenli bir iş isteniyorsa tablonun kuruması zaman aldığı için Picasso'nuzu 2-3 günde teslim ediyorlar. Eğer bu kadar beklemeye zamanınız yoksa Bağdat'ın** 'Karrada Semti'**ndeki bu galeriler ile sokak ressamlarının bulunduğu sokağa sabah gidip herhangi bir ressama siparişinizi veriyor ve akşama da teslim alıyorsunuz. Bağdat'a gelen heyet üyelerimizin çoğu** 'duvara posterini asacağıma, yağlıboya kopyasını asarım' **düşüncesiyle Picasso ya da Van Gogh resimlerinden ikişer, üçer tane aldılar."** Sayın Kültür Bakanı **İstemihan Talay**'a bir önerim var. Bana bin dolar verin, size en geç bir ay sonra Picasso'nun **"Guernika"**sını getireyim. Anlaştık mı?